

**Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde**

Arviointikertomus toimintavuodelta 2024

Tarkla 7.5.2025 §23

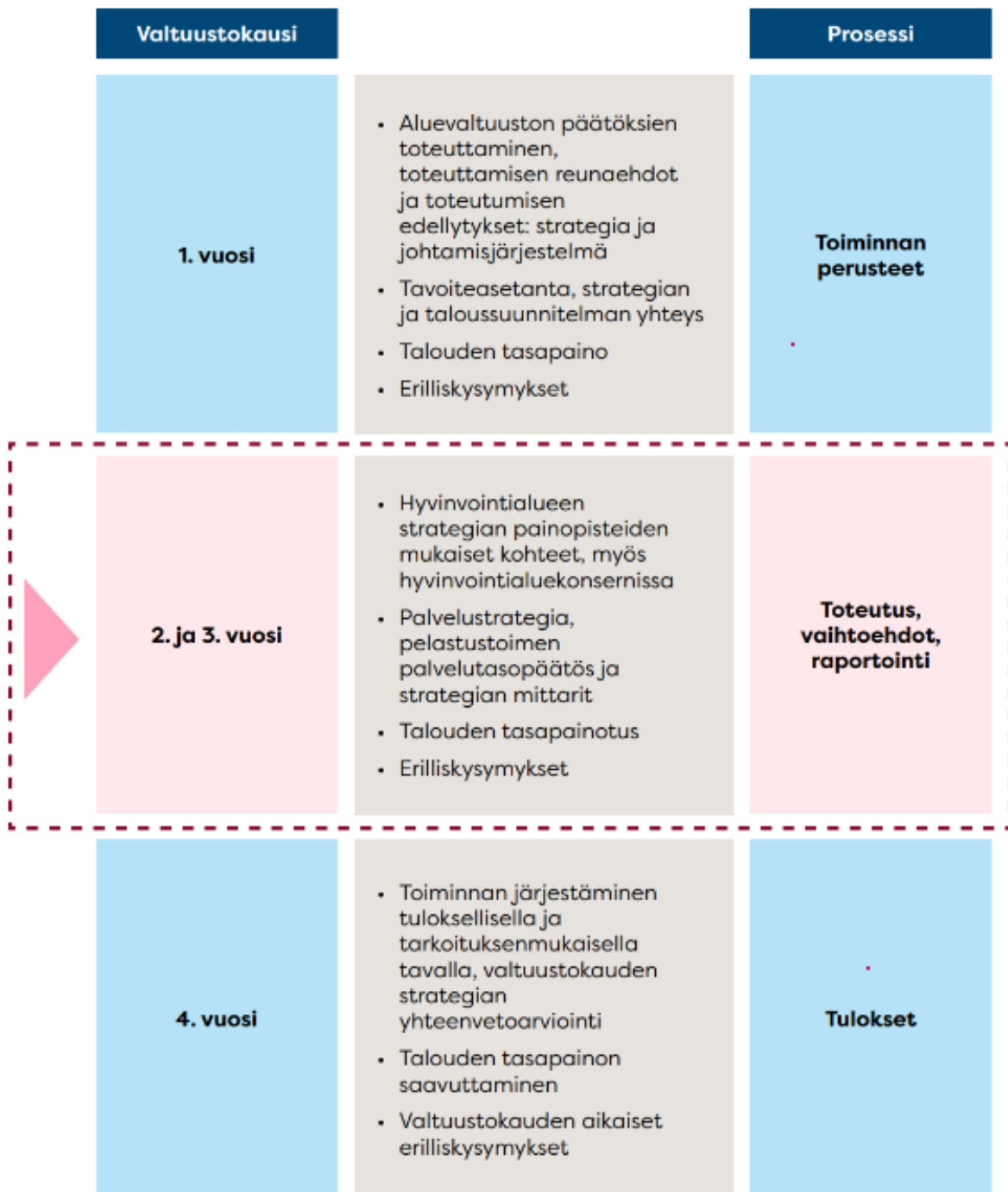
Arviointipäällikkö Matti Rosvall

Tarkastuslautakunta

- Hyvinvointialueilla määritelty asema ja tehtävät
 - Aluevaltuusto asettaa hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten
 - Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja
- Tarkastuslautakunnalla 6 erillistä tehtävää
 - Hallinnon ja talouden tarkastus
 - Arviointitehtävä
 - Talouden tasapaino
 - Hyvinvointialuekonsernin tarkastus
 - Sidonnaisuusilmoitukset
 - Hallintosäännön ja talousarvion valmistelu

Arviointitehtävä

- Arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa aluevaltuustolle muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Teema 1: Vammaispalvelut, huomiot

- 9 palvelustrategian tavoitetta, joista 3 kolme toteutui. Tavoitteet vuodessa 2026.
- Henkilökuljetusten yhdistäminen on käynnistetty ja kuljetuspalveluiden euro- ja kilometrikukkaromalli on pilotoitu -> yksilöllinen matkabudjetti.
- Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen asumisen oman tuotannon täyttöaste parantunut ja varausjärjestelmä digitalisoitu.
- Ikääntyneet vammautuneet ohjataan palveluihin yksilöllisen tarpeen mukaan.
- Esteettömän asumisen ja apuvälineiden kokonaisuuden hallintaa ei käynnistetty.
- Kotiin annettavan asumisen osuus jäi tavoitellusta. Erityisen vaativien asumispalveluiden odotusajat pidentyivät.
- Asumispalvelupaikkaa odotti vuoden 2024 lopulla 34, vuoden alun tilanteesta ei tietoa -> kuinka merkittävä jonotilanne on?
- Yhteisarviointi (Va-Ke, HUS, LUVN): viestinnän ja tiedottamisen puutteet, yhteyden saamisen vaikeudet sekä HUS-yhtymän järjestämien apuvälinepalveluiden haasteet. Päivä- ja työtoiminnan vähentyminen ja valinnan mahdollisuuksien vähyys, asumispalvelujen tarjonnan riittämättömyys, erikoissairaanhoidon palveluihin pääsyn vaikeus (HUS).
 - LUVN: vammaispalvelujen päätösten lakisääteisten aikarajojen ylittyminen, oikaisuvaatimusten käsittelyajat, palvelut ja päätökset ruotsin kielellä (myös HUS:n osalta), puhuttujen kielten moninaisuus, tyytymättömyys kuljetuspalveluihin.

Teema 1: Vammaispalvelut, suositukset

- Vammaispalveluhakemusten ja –päästöjen lakisääteiset käsittelyajat parantuneet, mutta kaikkiin lakisääteisiin määräaikoihin ei päästy – nykyiset resurssit suhteessa uuteen vammaispalvelulakiin, siirtymäaika 3 vuotta. (infosivut 1 ja 2)
- Tulee erityisesti tarkastella toimenpiteitä, joita ei ole palvelustrategiassa (tavoitteet) huomioitu ja vammaisneuvostot nostivat esiin: viestinnän ja tiedottamisen puutteet, sähköisten palveluiden saavutettavuus, rakennusten esteettömyys sekä erityiset tavoitteet HUS-yhtymän palveluille.
- Palveluiden saatavuus eri kielillä. Huomioitava kasvava vieraskielisten määrä.
- Euro- ja kilometrikukkaromallin käyttöönoton yhteydessä selvitettävä sitä, mitä liikkumista tukevien palveluiden saatavuudessa tapahtuu.
- Asumispalveluiden saatavuudessa ja kotiin annettavan asumisen tuessa tulee päästä palvelustrategiassa määritellylle tasolle.
- Osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia tulee edistää ja itsemääräämisoikeus tulee turvata.

Määräajassa (7 arkipäivää) käsitellyt vammaispalveluhakemukset Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella

Alue	01/2024 tilanne	12/2024 tilanne
Keskinen alue: Lohja, Karkkila, Vihti, Siuntio ja Inkoo	noin 75 %	85 %
Läntinen alue: Hanko ja Raasepori		
Itäinen alue: Espoo, Kauniainen ja Kirkkonummi	noin 93 %	95 %

Määräajassa (3 kuukautta) käsitellyt vammaispalvelupäätökset Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella

Alue	01/2024 tilanne	12/2024 tilanne
Keskinen alue: Lohja, Karkkila, Vihti, Siuntio ja Inkoo	noin 97 %	100 %
Läntinen alue: Hanko ja Raasepori		
Itäinen alue: Espoo, Kauniainen ja Kirkkonummi	noin 93 %	89 %

Teema 2: Ikääntyneiden palvelut

Huomiot

- 20 palvelustrategian tavoitetta, joista 11 toteutui. Mittarit ja tavoitteet päällekkäisiä.
- Asumispalveluiden tavoitteet toteutuneet, mutta ikääntyneiden palvelujen neuvonnan, ohjauksen ja arvioinnin, kotona asumista tukevien palvelujen sekä sairaalapalveluiden tavoitteet toteutuvat vaihtelevasti.
- Omaishoidon kehittämissuunnitelma vuodelle 2025, ikäverkosto toimii, yhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa kehitetty.
- Takaisinsoittojärjestelmä ei täysin toimi, seniori-infoon ei saada yhteyttä samana päivänä, siirtoviiveitä syntyy yhä.

Suosituks

- Ikääntyneiden palveluiden ydintehtävä ja sen mukaiset tavoitteet.
- Ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen sekä yhteistyö järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa.
- Ikääntyneiden sosiaalipalveluiden odotusaikojen tulee toteutua lain mukaisina.

Omaishoidon tuen myöntäminen määräajassa (3 kuukautta) Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella		Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikan myöntäminen määräajassa (3 kuukautta) Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella	
1/2024 tilanne	12/2024 tilanne	1/2024 tilanne	12/2024 tilanne
Alle 100 %	Alle 100 %, keskimäärin 69 vuorokautta	Alle 100 %	Alle 100 %, keskimäärin 43 vuorokautta

- Omaishoitajien tukea tulee kehittää -> julkisten terveyspalveluiden kuormituksen vähentäminen.
- Iäkkäiden palveluiden jatkokehittäminen – Seniorineuvola, yksinäisyyden kokemus ja ennaltaehkäisy.

Teema 3: Hyvinvointialueen talouden tila

Huomiot

- Vuosi 2024 talousarvion mukaisena, - 5 M€ alijäämää, jota yhteensä 127 M€, menot 3 900 €/as (alueista alhaisin).
- Talouden tasapaino toteutui osittain, toimintakate kaksi % alle TA:n, mutta toimintakulut kasvoivat enemmän kuin yhden %:n -> 35 M€. Taloutta tasapainotettiin 56 M€.
- Vuokratyövoiman vähentäminen, ostopalveluiden hillintä, tuotantotapoja tarkasteltu, ennustettavuus on parantunut.
- Toimintakulut 5. korkeimmat, asiakasmaksut lähes lakisääteisellä enimmäistasolla.
- HUS-yhtymästä LUVN:lle 40 M€ vastuut.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Suositukseset

- TS kauden ylijäämät 180 M€ (76 vuonna 2025), riittävät kattamaan 127 M€ alijäämät vuoden 2026 loppuun mennessä -> talouden hallinta TS:n mukaisesti.
- TA muutosten käsittelyn järkeistäminen ja seurattavuus taloudenohjausjärjestelmässä.
- Kuinka palvelurakennemuutoksessa painopistesiiirretään erikoistasoisista palveluista perustasosiin palveluihin?
- HUS:lla vuoden 2025 aikana tasapainotettava yhteensä 142 M€. Nopean aikataulun ja palveluvalikoiman supistaminen -> perustason prosessien kehittäminen niin, että erikoissairaanhoidon läheteiden määrä ei kasva.

Teema 4: Yhteinen, osallistava ja valmentava työkuultuuri

Huomiot

- Osaamisen ja johtamisen tavoitteita 7, joista 3 toteutui -> voimassa vuoteen 2026 saakka.
- Vuokratyövoiman käyttö laski 4 %-yks, lähtövaihtuvuus väheni, esihenkilöitä voidaan tehdä ratkaisulla tukea.
- Lähiesihenkilötyön, esihenkilöiden perustaitojen sekä esihenkilöille suunnatun viestinnän kehittäminen.
- Henkilöstökyselyjen hyödyntäminen, urakehitysmahdollisuudet: lääkärin uravalmennus ja tavoitteelliset urapolut.
- Huomioitava henkilöstön osaaminen, perehdytys-valmennus, ruotsin kielen vahvistaminen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Suosituks

- Työntekijät osaksi työkuultuuria -> henkilöstön edustus johtoryhmissä ja yhteistoiminnan kehittäminen. Henkilöstön tukeminen ja johtamisen tulokset.
- Henkilöstö- ja pulssikyselyn tulosten käsittely -> toimenpiteiden määrittely ja kehittämistoimien määrittely. Kuinka kyselyiden vastaajamäärät saadaan nousuun?
- Kielellisten oikeuksien tukeminen -> asiakastarpeeseen vastaaminen ja sisäinen kehittäminen. Esimerkiksi ruotsin kielen näkyvyys.

Teema 4: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Huomiot

- Seitsemästä palvelustrategian tavoitteesta toteutui kuusi. Myös hyvinvointialuelain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa annetut tehtävät toteutuneet.
- Hyvinvointikertomus hyväksytty ja hyvinvointisuunnitelma laadittu (sis. Lasten ja nuorten, ikääntyneiden ja alueellisen hyvinvointisuunnitelman).
- Järjestöavustukset hyvinvointialuevetoinen tarpeen arviointi (v. 2023 kuntien esitykset), rakenteet ja roolien selkeytyminen, hyvinvointipalvelujen verkkosivusto.
- Järjestöjen näkemyksien huomiointi, laaja ja vaikeasti hallittava kokonaisuus.

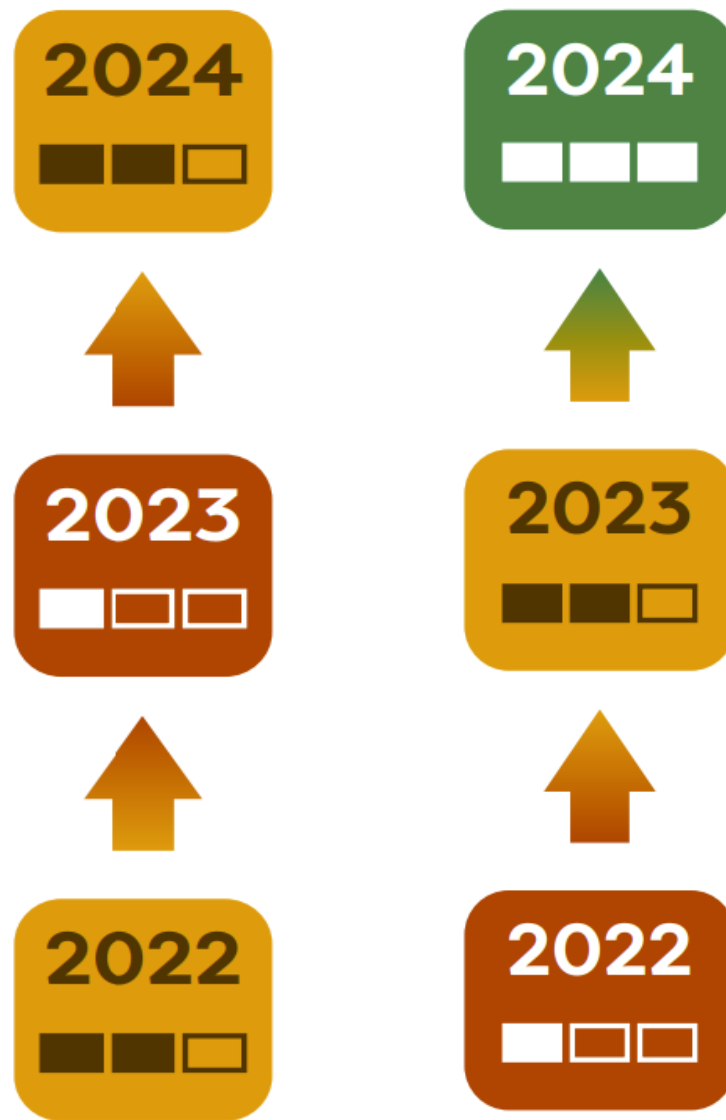
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Suosituks

- Yhteistyön rakenteiden kehittäminen
->konkreettista hyvinvointia kuntalaisille.
- Vaikuttavuuteen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn panostaminen, hoitoon pääsy ei riitä -> asukkaiden terveydentila ja hyvinvointi tulisi tavoitteistaa.
- Järjestöavustusten kehittämistyön jatkaminen. Miten kyetään tukemaan yhdistysten ja järjestöjen toimintaa? Kuinka toimitilasuunnittelussa huomioidaan kolmannen sektorin toimijat? Vuokrakustannukset?
- Palvelujen näkyvyyden ja löydettävyyden parantaminen.

Tarkastuslautakunnan jälkiarviointi

- Seurataan tarkastuslautakunnan tekemien arviointien kohteiden kehittymistä ja toimenpiteitä.
- Tarkastelukausi valtuustokauden mittainen.
- Jaettu kolmeen kategoriaan:
 - Edistynyt hyvin ja siitä on myönteisiä vaikutuksia
 - Voidaan kehittää tai tavoitteen saavuttamista voidaan edistää
 - Ei ole toteutunut tai sitä ei voida arvioida
- Esimerkiksi
 - Talouden ohjaus ja talouden tila hyvinvointialueella
 - Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

**Kiitos,
tack!**

www.luvn.fi